

$1000 - 880 = 120$ g, т.e. $0,12$ kg са стрували $0,264$ лв. Тогава 1 kg е струвал $0,264 : 0,12 = 2,20$ лв.

31. Увеличил втория множител 2 пъти.
Решение: При намаляване на единия множител $2,5$ пъти се получава произведение, равно на $10 : 2,5 = 4$. Иво е получил произведение 8 , което е два пъти по-голямо от 4 . Следователно е увеличил втория множител 2 пъти.

32. а) Увеличил е делителя 4 пъти;

б) Намалил е делителя 3 пъти.

33. $389,6$. *Упътване:* Нека $a + b = 243,5$.
 $1,6 \cdot a + 1,6 \cdot b = 1,6 \cdot (a + b) = 1,6 \cdot 243,5$.

34. $0,114$.

35. 13 . *Упътване:* Намерете x от равенството $1,8 \cdot 32,5 + x = 2,2 \cdot 32,5$.

36. $5,505$. *Упътване:* Решете задачата отзад напред, като извършвате обратните действия на дадените.

37. $26,6$ и $15,8$. *Упътване:* Означете с a и b търсените числа. Тогава $2 \cdot a + 3 \cdot b = 2 \cdot a + 2 \cdot b + b = 100,6$. Използвайте, че $a + b = 42,4$, и намерете b .

38. $15,4$ и $7,6$.

Задачи от гваждене

Група А

1. а) $50,4$; **б)** $57,96$; **в)** $90,72$; **г)** $12,6$.

2. а) 19 ; **б)** 57 ; **в)** $125,4$; **г)** $28,5$.

3. $8,32$ km.

4. а) $66,6$ km; $66,6$ km/h;

б) *Решение:* $66,6 : 60 = 1,11$ km;

в) *Решение:* $1,11 \cdot 1000 = 1110$ m;

г) 1110 m/min.

5. 1120 km/h. *Решение:*

11 ч. 40 мин. – 10 ч. 28 мин. = 1 ч. 12 мин.

Тогава $t = 1$ h 12 min = $1\frac{12}{60}$ h = $1\frac{1}{5}$ h.

$$v = s : t = 1344 : 1\frac{1}{5} = 1344 \cdot \frac{5}{6};$$

$v = 1120$ km/h.

6. а) $9,2$; **б)** $0,92$; **в)** $7,2$ min ($0,92 \cdot 60 = 0,8 \cdot 60$).

7. $262,5$ km.

8. $58,5$ km/h.

9. 1350 m.

10. $2,25$ km.

11. $1,8$.

12. а) $0,6$ h; **б)** $0,75$ h. *Упътване:* Използвайте, че 9 min = $(9 : 60)$ h = $0,15$ h; **в)** 4 km/h.

13. Да. *Упътване:* Намерете, че той е бягал 3 min.

14. а) $21,7$ km/h; **б)** $15,3$ km/h.

15.

v_c (km/h)	22,4	43,8	18,3	27,8	44,4
v_t (km/h)	3,2	4,2	2,8	3,8	4,6
$v_{\text{по течението}}$ (km/h)	25,6	48	21,1	31,6	49
$v_{\text{срещу течението}}$ (km/h)	19,2	39,6	15,5	24	39,8

16. $112,8$ km.

17. а) 52 km/h; **б)** $41,6$ km/h; **в)** 3 h.

18. а) 252 km; **б)** 48 km/h; **в)** $5,25$ h.

19. а) $2137,2$ km; **б)** 3 .

Група Б

20. а) $1,32$; **б)** $0,05$ h = 3 min.

21. 117 . *Упътване:* Използвайте, че 13 h 24 min = 12 h 84 min и автомобилът е пътувал 54 min = $(54 : 60)$ h = $0,9$ h.

22. а) 255 km; **б)** в 12 ч. 30 мин.

23. $303,6$ km. *Упътване:* Намерете, че до срещата камионът е пътувал $2,5$ h, а автомобилът – $1,65$ h.

24. а) 45 min = $0,75$ h; **б)** 45 km; **в)** 77 km за $1,1$ h = 1 h 6 min;

г) 12 h – 1 h 6 min = 10 ч. 54 мин.

25. а) 67 min; **б)** $11,009$ km.

26. 105 km/h.

27. а) $81,6$ km/h; **б)** $85,8$ km. *Упътване:* Намерете по колко километра изминават автобусът и автомобилът за $0,5$ h.

28. а) $v_t = 4,2$ km/h; $v_{\text{по течението}} = 50,4$ km/h;

- б)** $v_t = 4,5 \text{ km/h}$; $v_c = 47,5 \text{ km/h}$;
в) $v_t = 2,8 \text{ km/h}$; $v_c = 27,2 \text{ km/h}$;
г) $v_t = 2,7 \text{ km/h}$; $v_c = 24 \text{ km/h}$.

29. 24,7 km.

30. а) В 14 ч.; **б)** 58 km.

31. а) 24 km; **б)** 24 km.

32. 6,88.

33. 85.

34. 1,5.

Група В

35. В 9 ч. 40 мин. *Решение:* До срещата вторият велосипедист е изминал $12 \cdot 0,75 = 9 \text{ km}$, а първият – $36 - 9 = 27 \text{ km}$. Първият велосипедист е стигнал до срещата за $27 : 18 = 1,5 \text{ h} = 1 \text{ h } 30 \text{ min}$ и срещата е станала в 10 ч. 25 мин. ($8 \text{ h } 55 \text{ min} + 1 \text{ h } 30 \text{ min}$). Следователно вторият велосипедист е тръгнал в 9 ч. 40 мин. ($10 \text{ h } 25 \text{ min} - 45 \text{ min}$).

36. а) В 10 ч. 10 мин.; **б)** 84 km/h.

37. а) 80 km/h; **б)** 174 или 6. *Упътване:* Намерете, че от бензиностанцията до град *B* мотоциклистът е изминал 160 km, а камионът за 1,5 h (от 10 ч. 40 мин. до 12 ч. 10 мин.) е изминал 84 km. Разгледайте двете възможности: 1. Ако камионът е тръгнал към *B*; 2. Ако той е тръгнал към *A*.

38. а) 600 m. *Упътване:* Намерете, че за $12 \text{ min} = 0,2 \text{ h}$ Чавдар е изминал с 600 m повече от Боян. **б)** Чавдар – в 10 ч. 9 мин.; Боян – в 10 ч. 15 мин.

Превръщане на десетични дроби в обикновени и на обикновени дроби в десетични

Група А

- 1. а)** $3\frac{3}{10}; \frac{1}{2}; \frac{3}{25}; \frac{2}{25}; \frac{1}{40}; \frac{1}{100}; \frac{1}{100}$.

б) $\frac{3}{10}; \frac{7}{10}; \frac{1}{4}; \frac{1}{50}; \frac{21}{200}; \frac{1}{8}; \frac{1}{40}; \frac{1}{200}$;

$$\frac{263}{2500}.$$

2. а) $2\frac{3}{10}; \text{б)} 8\frac{4}{5}; \text{в)} 1\frac{8}{25}; \text{г)} 10\frac{1}{20};$

д) $3\frac{13}{40}; \text{е)} 1\frac{1}{1000}; \text{ж)} 5\frac{9}{400}; \text{з)} 100\frac{2}{5}$

3. а) Да; **б)** Не; **в)** Да; **г)** Не; **д)** Да;

е) Да; **ж)** Не; **з)** Не. *Упътване:* Превърнете десетичните дроби в обикновени.

4. а) $\frac{1}{4} \text{ h}; \text{б)} \frac{7}{15} \text{ h}; \text{в)} \frac{2}{3} \text{ h}; \text{г)} 2\frac{1}{3} \text{ h}$

д) $10\frac{5}{12} \text{ h}; \text{е)} 5\frac{2}{5} \text{ h}$.

5. $\frac{10}{17} \text{ h}$.

6. а) $1\frac{1}{4}; \text{б)} 1; \text{в)} \frac{4}{5}; \text{г)} \frac{1}{6}$.

7. Б.

8. а) 0,1; 0,5; 0,23; 0,07; 0,233; 0,077; 0,009;

б) 0,6; 0,85; 0,96; 0,06; 0,656; 0,325; 0,625. *Упътване:* Разширете всички дроб с подходящ допълнителен множител така, че знаменателите да са равни на 10, 100, 1000 и т.н.

в) 20,3; 2,5; 8,2; 11,35; 3,3; 10,5; 6,25.

9. а) =; **б)** =; **в)** >; **г)** <.

10. а) $\frac{1}{8}; \text{б)} 2\frac{2}{3}; \text{в)} \frac{3}{40}; \text{г)} 1; \text{д)} 1\frac{19}{25}$

е) 25; **ж)** 2,5; **з)** 8,2; **и)** 4,6.

11. а) 0,(1); **б)** 1,(6); **в)** 0,1(6); **г)** 1,(81);

д) 0,41(6); **е)** 3,8(3); **ж)** 0,68(18);

з) 0,(285714).

12. 1. Да; **2.** Не; **3.** Да; **4.** Да.

13. В.

14. а) 2,3; **б)** 23,3; **в)** 5,3; **г)** 7,7; **д)** 10,5; **е)** 0,7; **ж)** 45,1; **з)** 0,6.

15. а) 4,13; **б)** 2,47; **в)** 30,83; **г)** 40,56.

16. а) $\approx 0,44$; **б)** $\approx 2,33$; **в)** $\approx 0,73$;

г) $\approx 5,67$; **д)** $\approx 0,03$.

17. $\approx 4,667 \text{ km/h}$.

Група Б

18. а) +; б) -; в) ::; г) ..

19. а) $\frac{5}{7}$; б) 17,27; в) 28,03; г) 41.

20. Г.

21. а) 1; б) 5,6; в) $16\frac{2}{3}$; г) 0,5(3);д) $\frac{3}{7}$; е) $\frac{3}{5}$.

22. 84 km/h. Упътване: Намерете, че $1 \text{ h } 40 \text{ min} = 1\frac{40}{60} \text{ h} = 1\frac{2}{3} \text{ h} = \frac{5}{3} \text{ h}$ и $s_{\text{кам.}} = 60 \cdot \frac{5}{3} = 100 \text{ km}$. Тогава $s_{\text{авт.}} = 140 \text{ km}$ и $v_{\text{авт.}} = 140 : \frac{5}{3} = 84 \text{ km/h}$.

23. а) $12\frac{3}{4}$ km; б) $4\frac{1}{2}$ km. Упътване:

Намерете, че останалият път е $27 - 12\frac{3}{4} = 14\frac{1}{4}$ km. Намерете, че $3 \text{ h } 10 \text{ min} = 3\frac{10}{60} = 3\frac{1}{6}$ h. Тогава $v = 14\frac{1}{4} : 3\frac{1}{6}$.

24. Г.

25. В.

26. а) 4,0; б) 10,0; в) 11,0; г) 5,1; д) 1,2; е) 0,7; ж) 4,2; з) 1,0.

27. а) 0; 1; 2; 3; 4; б) 5; 6; 7; 8; 9; в) 0; 1; 2; 3; 4; г) 5; 6; 7; 8; 9; д) 0; 1; 2; 3; 4; е) 5; 6; 7; 8; 9.

28. а) $23,(3) \approx 23,3$; б) $0,(90) \approx 0,9$;в) $0,1(6) \approx 0,2$;г) $2,5 - 0,(36) \approx 2,5 - 0,4 = 2,1$.**Група В**29. $A < B$. Упътване: Пресметнете, че

$$A = \frac{\frac{6}{2}\left(2017\frac{1}{2017} - 2016\frac{1}{2016}\right)}{4\frac{1}{3}\left(2017\frac{1}{2017} - 2016\frac{1}{2016}\right)} - 1,5$$

$$= \frac{13}{2} : \frac{13}{3} - 1,5 = 0, \text{ а}$$

$$B = \frac{\frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{4}{5}}{\frac{5}{6} \cdot \frac{6}{7} \cdot \frac{7}{8}} + 1,12 = \frac{1}{5} : \frac{5}{8} + 1,12 \\ = \frac{8}{25} + 1,12 = 0,32 + 1,12 = 1,44.$$

30. $M = 34,7$. Упътване:

$$A = (27,5 - 0,7) - \left(\frac{49}{6} \cdot \frac{12}{7} - 15,3 \cdot \frac{7}{9} \right) \\ = 26,8 - (14 - 11,9) = 26,8 - 2,1 = 24,7$$

$$B = 9\frac{9}{11} \text{ и}$$

$$C = 1\frac{18}{55} : \left(7,5 - \frac{1}{5} \right) = \frac{73}{55} : (7,5 - 0,2)$$

$$= \frac{73}{55} : \frac{73}{10} = \frac{73}{55} \cdot \frac{10}{73} = \frac{2}{11}. \text{ Тогава}$$

$$M = 24,7 + 9\frac{9}{11} + \frac{2}{11} = 24,7 + 10 = 34,7.$$

31. $\approx 1,956$ лв. за 1 евро.

32. 1 h 15 min. Упътване:

$$t_{\text{дв.}} = 16\frac{1}{2} : 18 = \frac{11}{12} \text{ h} = \left(\frac{11}{12} \cdot 60 \right) \text{ min} \\ = 55 \text{ min}; 1 \text{ min } 20 \text{ s} = 1\frac{20}{60} \text{ min} = 1\frac{1}{3} \text{ min} \\ = \frac{4}{3} \text{ min}. \text{ Тогава } t_{\text{престоя}} = 15 \cdot \frac{4}{3} = 20$$

min и цялото време е $55 \text{ min} + 20 \text{ min}$ $= 75 \text{ min} = 1 \text{ h } 15 \text{ min}$.

33. В 12 ч. 30 мин. Решение: 2 min 24 s

$$= 2\frac{24}{60} \text{ min} = 2\frac{2}{5} \text{ min} = \left(\frac{12}{5} : 60 \right) \text{ h} = \frac{1}{25} \text{ h.}$$

Тогава $1 : \frac{1}{25} = 25 \text{ km/h}$ е скоростта на единия брат. Скоростта на другия брат е $3 : \frac{9}{50} = \frac{50}{3} \text{ km/h}$. Понеже $25 > \frac{50}{3}$, следва, че първи е пристигнал върху този, който се е движил със скорост 25 km/h.

Тогава 12 ч. 12 мин. – 11 ч. 36 мин.
 $= 36 \text{ min} = \frac{3}{5} \text{ h}$ е времето на първия, а
 $25 \cdot \frac{3}{5} = 15 \text{ km}$ е разстоянието от стадиона до дома. Тогава времето на втория брат е $15 : \frac{50}{3} = \frac{9}{10} \text{ h} = 54 \text{ min}$. Той ще пристигне вкъщи в 11 ч. 36 мин. + 54 min = 12 ч. 30 мин.

ПРОЦЕНТ. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ. ПРОСТА МИХВА. ЧЕТЕНЕ И ИНТЕРПРЕТИРАНЕ НА ДАННИ, ЗАДАДЕНИ С ТАБЛИЦИ И ДИАГРАМИ

Група А

1. а) 17%; б) 10%; в) 63%; г) 99%; д) 50%; е) 25%; ж) 2%; з) 11%.

2. а) 0,5; б) $\frac{1}{4}$; в) 0,1; г) 0,01; д) 1,2; е) 2; ж) 0,002; з) 0,0012; и) $\frac{21}{200}$; к) $\frac{1}{3}$; л) $\frac{1}{8} = 0,125$; м) 1.

3.

Обикновена дроб	Десетична дроб	Процент
$\frac{1}{2}$	0,5	50%
$\frac{3}{2}$	1,5	150%
$\frac{1}{5}$	0,2	20%
$\frac{3}{4}$	0,75	75%

4. а) 13; б) 2; в) 18; г) 70; д) 9; е) 22; ж) 10; з) 100; и) 0,05; к) $\frac{4}{25}$; л) $\frac{2}{35}$; м) 10; н) 2; о) 10; п) 8.

5. а) $=$; б) $=$; в) $=$; г) $>$; д) $<$; е) $<$.

6. В.

7. 1. Да; 2. Не; 3. Да; 4. Да; 5. Не.

8. $m = 0,2 \cdot 1000 = 200$,

$$n = \frac{40}{100} \cdot 200 = 0,4 \cdot 200 = 80,$$

$$p = \frac{25}{100} \cdot 80 = 20.$$

9. а) 40; б) 20; в) 300; г) 5; д) 20; е) 50.

10. Г.

11. а) 48%; б) 625.

$$12. \text{ а) } 50 + 5 = 55; \text{ б) } 20 + \frac{15}{100} \cdot 20$$

$$= 20 + 3 = 23; \text{ в) } 400 - 100 = 300;$$

$$\text{г) } 15 - \frac{1}{3} \cdot 15 = 15 - 5 = 10; \text{ д) } 22;$$

$$\text{е) } 0,8 \cdot 30 = 24.$$

$$13. \text{ а) } 32 \text{ лв. Упътване: Росима } \frac{128}{100} \cdot 25 \\ = 1,28 \cdot 25 \text{ лв.; б) } 24 \text{ лв. Упътване: }$$

Снежка има $(100\% - 25\%) = 75\%$ от 32.

Тогава $0,75 \cdot 32 = 24 \text{ лв.}; \text{ в) } 81 \text{ лв.}$

14. 1. Да; 2. Да; 3. Да; 4. Не. Упътване:

$$8 + 150\% \cdot 8 = 8 + 12 = 20; \text{ 5. Да.}$$

15. 492. Упътване: Като увеличим числото 500 с 20%, получаваме $(100\% + 20\%) \cdot 500 = 1,2 \cdot 500 = 600$. Като намалим 600 с 18%, получаваме $(100\% - 18\%) \cdot 600 = 0,82 \cdot 600 = 492$.

Може да решим задачата и по следния начин: $600 - 18\% \cdot 600 = 600 - 108 = 492$.

16. а) 100; б) 175; в) 400.

17. а) 50%; б) 200%; в) 100%; г) 20%.

18. 40%.

19. Г.

20. Във втората банка, защото

$$0,008 \cdot 2500 = 200 \text{ лв.}$$

21. а) $\frac{2}{5}$; б) 26; в) 220.

22. а) IV ниво; б) 130; в) II ниво.

Група Б

23. а) 4; б) 0,12; в) 100.

24. а) $<$; б) $=$; в) $=$; г) $>$.

25. 27. Упътване: Намерете, че на екскурзия са отишли $0,75 \cdot 80 = 60$ учени-

ци. Установете, че момичетата са 100% – 55% = 45%. Тогава $0,45 \cdot 60 = 27$.

26. а) 84 km; **б)** 85,8 km. **Упътване:** През втория час е изминал $0,55 \cdot (240 - 84) = 0,55 \cdot 156 = 85,8$ km; **в)** 70,2 km.

27. А.

28. а) $x = 120$, $y = 150$, следователно $x < y$; **б)** $x = 160$, $y = 64$, следователно $x > y$.

29. Б.

30. а) 30%. **Упътване:** През втория ден е изминал $\frac{6}{13} \cdot (100\% - 35\%) = \frac{6}{13} \cdot 65\% = 30\%$; **б)** 35%. **Упътване:** През третия ден е изминал $100\% - (35\% + 30\%)$; **в)** 60 km. **Упътване:** Ако x km е цялото разстояние, то $0,35 \cdot x = 21$.

31. а) 51%. **Упътване:** Останалата част е $100\% - 15\% = 85\%$. Тогава Том е боядисал $0,6 \cdot 0,85 = 0,51$ части от оградата, т.е. 51%; **б)** 34%.

32. със 100%. **Упътване:** Като намалим числото 40 с 50% от него, се получава 20. Тогава $20 + x\%$ от 20 трябва да е 40. Следователно $20 + \frac{x}{100} \cdot 20 = 40$, откъдето получаваме, че $\frac{x}{5} = 20$, т.е. $x = 100\%$.

33. 1. Да; **2.** Не; **3.** Не; **4.** Да. **Упътване:** Използвайте, че в $b = \frac{120}{100} \cdot a$. Тогава $c = \frac{120}{100} \cdot a - \frac{20}{100} \cdot \frac{120}{100} \cdot a = \frac{96}{100} \cdot a$.

34. 7000 лв. **Упътване:** Ако внесената сума е x лева, то лихвата е $0,04 \cdot x = 280$.

35. 4,2%. **Упътване:** Сумата, получена от начислената лихва, е $8336 - 8000 = 336$ лв. Нека лихвеният процент е x . Тогава $x\% \cdot 8000 = 336$ лв. Следователно $x = 336 : 80 = 4,2\%$.

36. а)

Тениски	Размер S	Размер M	Размер L	Общо по цвятове
сини	12	6	10	28
зелени	6	10	8	24
розови	8	9	3	20
Общо по размери	26	25	21	72

б) На празните места в текста последователно се попълва: 72; 28; 4; 21; S.

в) $\frac{1}{3}; \frac{3}{13}; \frac{1}{4}; \frac{1}{12}$;

г) 1. Вярно; 2. Невярно; 3. Вярно; 4. Вярно.

37. а)

Обувки	Джапанки	Чехли	Сандали	Пантофи	Общо по цвятове
бели	9	36	54	21	120
сини	12	30	10	28	80
бежови	54	57	18	21	150
жълти	5	27	18	0	50
Общо по видове	80	150	100	70	400

б) На празните места в текста последователно се попълва: 150; бежовите; сините; жълти пантофи; **в)** бели – 24%, сини – 20%, бежови – 38%, жълти – 18%; **г)** джапанките – 20%, чехлите – 37,5%, сандалите – 25%, и пантофите – 17,5%; **д)** 1. Невярно; 2. Вярно; 3. Вярно; 4. Невярно; **е)** с 12,5%; **ж)** с 87,5%; **з)** с 20%; **и)** с 25%.

38. а) 51; **б)** на планина; **в)** на море 37%; на планина 24%.

39. а) с 4000; **б)** с 1000; **в)** с 25%; **г)** с 20%; **д)** през 2010 г. броят на туристите е $1,2 \cdot 6$ хил. = 7200; **е)** през 2015 г. броят на туристите е 8640 и са с 640

повече от тези през 1990 г.

- 40. а)** I трактор е изорал 30%, а III – 45%; **б)** 240 декара. *Упътване:* Ако нивата е x декара, то $45\% \cdot x = 108$; I трактор е изорал 72 декара, а II – 60 декара.

Група В

- 41. Решение:** Ако екскурзиантите са x , то всички момичета са $\frac{1}{3} \cdot x$, а всички момчета са $\frac{2}{3} \cdot x$. Тогава момичетата от

$$5. \text{ клас} \text{ са} \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{3} \cdot x = \frac{1}{6} \cdot x, \text{ а момчетата са}$$

$$\frac{2}{7} \cdot \frac{2}{3} \cdot x = \frac{4}{21} \cdot x.$$
 Следователно x трябва да е кратно на 6 и 21. Понеже НОК (6, 21) = 42, то x може да бъде 42; 84; 126; ... . От $50 < x < 100$ следва, че всички екскурзианти са 84, а всички ученици от

$$5. \text{ клас} \text{ са} \frac{1}{6} \cdot 84 + \frac{4}{21} \cdot 84 = 14 + 16 = 30.$$

- 42.** 30 ученици от 5. клас и 38 ученици от 6. клас. *Решение:* Нека учениците от

$$5. \text{ клас} \text{ са} x. \text{ Тогава} \left(\frac{1}{3} + \frac{19}{51} \right) \cdot x = \frac{36}{51} \cdot x$$

ученици от 5. клас учат френски или немски език. Нека учениците от 6. клас

$$\text{са} y. \text{ Тогава} \left(\frac{2}{7} + \frac{16}{49} \right) \cdot y = \frac{30}{49} \cdot y$$
 ученици от 6. клас учат френски или немски език.

Понеже x и y са цели числа, то следва, че x е кратно на 51, а y – на 49, т.e. $x = 51$ или $x = 102$, или $x = 153$, а $y = 49$ или $y = 98$, или $y = 147$.

Ако $x = 51$, следва, че $y = 200 - 51 = 149$ не е кратно на 49. Ако $x = 102$, следва, че $y = 200 - 102 = 98$ е кратно на 49. Ако $x = 153$, следва, че $y = 200 - 153 = 47$ не е кратно на 49. Следователно учениците от 5. клас са 102, а от 6. клас са 98. Следователно учениците от 5. клас, които учат английски език,

$$\text{са} \left(1 - \frac{36}{51} \right) \cdot x = \frac{15}{51} \cdot 102 = 30, \text{ а от 6.}$$

$$\text{клас са} \left(1 - \frac{30}{49} \right) \cdot y = \frac{19}{49} \cdot 98 = 38.$$

- 43.** $83\frac{1}{3}\%$. *Упътване:* От a е 120% от

$$b \text{ следва, че } a = 1,2 \cdot b, \text{ т.e. } a = \frac{6}{5} \cdot b,$$

откъдето получаваме, че $b = \frac{5}{6} \cdot a$, или $b = \left(\frac{5}{6} \cdot 100 \right)\% \cdot a = \frac{250}{3}\% \cdot a = 83\frac{1}{3}\%$ от a .

- 44. В.** *Упътване:* Ако момчетата са x ,

то момичетата са $\frac{3}{5} \cdot x$, а всички учени-

$$\text{ци в класа са} x + \frac{3}{5} \cdot x = \left(1 + \frac{3}{5} \right) \cdot x = \frac{8}{5} \cdot x.$$

Търсим каква част от всички ученици са момчетата:

$$\frac{\text{момчета}}{\text{всички}} = \frac{x}{\frac{8}{5} \cdot x} = \frac{5}{8} = \left(\frac{5}{8} \cdot 100 \right)\% = 62,5\%.$$

- 45. Г.** *Упътване:* След направата на козунациите са останали $2 \cdot 4 = 8$ яйца, които са 40% от купените. Ако са купени x яйца, то $40\% \cdot x = 8$, откъдето получаваме, че $x = 20$.

- 46. а)** 24, 15; **б)** 25. *Решение:* Нека в 5.^а клас учат a ученици. Тогава $\frac{5}{8} \cdot a$ са участниците в концерта. Понеже броят на учениците е цяло число, следва, че a трябва да е кратно на 8. Единственото число, кратно на 8, което е между 20 и 30, е 24. Следователно в 5.^а клас учениците са 24, а участниците в концерта са $\frac{5}{8} \cdot 24 = 15$;

- б)** Нека в 5.^б клас има x ученици. Тогава $60\% \text{ от } x \text{ са} 15$, т.e. $\frac{3}{5} \cdot x = 15 \left(60\% = \frac{3}{5} \right)$, откъдето следва, че $x = 25$.

- 47. В.**

48. с 50%. Упътване: Сухото вещество при откъсването на краставицата е 1% от теглото ѝ. Количеството на сухото вещество не се променя, а процентното му съдържание се увеличава два пъти. Понеже процентното съдържание е равно на теглото на сухото вещество, разделено на теглото на краставицата и умножено по 100, то следва, че теглото на краставицата намалява два пъти, т.е. с 50%.

49. Наградата е 600 лв. Ани е получила 210 лв., а Борис – 240 лв. Упътване: Нека цялата сума е x лева. Тогава Ани е получила $35\% \cdot x$ лв., Борис –

$$30\% \cdot x + \frac{1}{10} \cdot x = 30\% \cdot x + 10\% \cdot x \\ = 40\% \cdot x, \text{ а Влади е получил } 100\% \cdot x \\ - (35\% \cdot x + 40\% \cdot x) = 25\% \cdot x. \text{ Следователно } 25\% \cdot x = 150 \text{ лв.}$$

50. а) На празните места в текста последователно се попълва: Краси, Иван, Иван и Краси, Любчо и Никола;
б)

	Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък	Общо
Иван	1	1,5	2	2,5	3	10
Краси	3,6	6	7,2	3,6	3,6	24
Любчо	1,6	2,4	4	3,2	4,8	16
Никола	2	3	5	4	4	18

в) 1. Невярно; 2. Вярно; 3. Невярно;
 4. Невярно; 5. Невярно.

Тест за проверка на знанията

Първи вариант

Задача	1	2	3	4	5	6	7
Отговор	Б	В	Г	В	В	А	Б

Задача	8	9	10	11	12	13
Отговор	А	Б	В	9,924	23,85	90

14. Критерии за оценка:

За намерено:

- а) $65,8 \cdot 3 = 197,4 \text{ km}$ – 3 точки
 б) 1,05 km е вървял пеша. – 2 точки
 $1,05 : 0,25 = 4,2 \text{ km/h}$ – 3 точки
 $4,2 \text{ km/h} = 70 \text{ m/min}$ – 2 точки

Тест за проверка на знанията

Втори вариант

Задача	1	2	3	4	5	6	7	8
Отговор	Б	Б	А	В	А	В	А	Б

Задача	9	10	11	12	13
Отговор	Б	Б	135	1,7	88

14. Критерии за оценка:

За намерено:

- а) $550 \text{ g} = 0,55 \text{ kg}$ – 2 точки
 $4,80 \cdot 0,55 = 2,64 \text{ лв.}$ – 3 точки
 б) $6,06 - 2,64 = 3,42 \text{ лв.}$
 е струвала динята. – 2 точки
 $3,42 : 0,6 = 5,700 \text{ kg}$ – 3 точки

ОСНОВНИ ГЕОМЕТРИЧНИ ФИГУРИ

Триъгълник. Лице на триъгълник

Група А

1. а) CN, AM ; б) AM, CN ; в) CN, AM ;
 г) HN, HM ; д) CM, AM ; е) HN, AN .
2. В.
5. а) 39; б) 204; в) 8; г) 71.
6. а) 6 m^2 ; б) 120 cm^2 ; в) 1344 cm^2 ;
 г) 180 mm^2 .
7. а) 300; б) 1500; в) 18 000; г) 1,3;
 д) 70; е) 13,7; ж) 20 000; з) 134,2.
8. Г.
9. а) 7 cm; б) 2,5 cm; в) 8000 m.
10. 2950.
11. а) $12,5 \text{ cm}^2$; б) 12 cm^2 . Упътване:
 Намерете $AC = \frac{3}{4} \cdot 12 = 9 \text{ cm}$, $S_{\Delta APC}$